

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: III Kž 3/2018-9

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Ane Garačić, kao predsjednice vijeća, te dr. sc. Zdenka Konjića, Damira Kosa, Miroslava Šovanja i Perice Rosandića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Martine Setnik, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. D. G., zbog kaznenog djela iz čl. 154. st. 1. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. i 101/17. – dalje u tekstu: KZ/11.) i dr., odlučujući o žalbi opt. D. G. podnesenoj protiv presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 25. travnja 2018. broj I Kž-138/2018-8, u sjednici održanoj 1. listopada 2019., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice opt. D. G. i njegovog branitelja B. K.,

p r e s u d i o j e:

Žalba opt. D. G. odbija se kao neosnovana te se potvrđuje drugostupanjska presuda.

Obrazloženje

Presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 25. travnja 2018. broj I Kž-138/2018-8 odbijena je žalba opt. D. G., te je potvrđena presuda Županijskog suda u Osijeku od 26. siječnja 2018. broj K-2/2018-17 kojom je opt. D. G. proglašen krivim zbog teškog kaznenog djela protiv spolne slobode iz čl. 154. st. 2. u svezi st. 1. toč. 2. i u svezi čl. 153. st. 1. i čl. 152. st. 1. KZ/11. za koje mu je na temelju čl. 154. st. 2. KZ/11. utvrđena kazna zatvora u trajanju od trinaest (13) godina i kaznenog djela teškog ubojstva iz čl. 111. toč. 4. KZ/11. za koje mu je na temelju istog zakonskog propisa utvrđena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od dvadesetipet (25) godina, pa je uz primjenu čl. 51. KZ/11. osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od tridesetisedam (37) godina, u koju mu je na temelju čl. 54. KZ/11. uračunato vrijeme lišenja slobode i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 20. svibnja 2016. godine, pa nadalje.

Na temelju čl. 560. st. 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17. – dalje u tekstu: ZKP/08.) utvrđeno je da novčani iznos od 8.642,00 kn predstavlja imovinsku korist koju je optuženik ostvario kaznenim djelom iz čl. 111. toč. 4. KZ/11. i utvrđuje se da taj iznos postaje imovina Republike Hrvatske, te se nalaže optuženiku

da Republici Hrvatskoj isplati novčani iznos od 8.642,00 kn uplatom u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske u roku od 15 dana, računajući od pravomoćnosti presude i to pod prijetnjom ovrhe.

Na temelju čl. 79. KZ/11. od optuženika se oduzimaju predmeti navedeni u izreci pobijane presude.

Na temelju čl. 158. st. 1. i 2. ZKP/08. punomoćnik oštećenika se sa imovinskopравnim zahtjevom upućuje na parnicu.

Na temelju čl. 148. st. 5. ZKP/08. o troškovima kaznenog postupka odlučiti će se posebnim pismenim rješenjem.

Protiv te presude suda drugog stupnja žalbu je podnio opt. D. G. osobno zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te po branitelju B. K., odvjetniku iz O., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede kaznenog zakona i odluke o kazni s prijedlogom iz obje žalbe da se ukinu prvostupanjska i drugostupanjska presuda u cijelosti i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku. Branitelj optuženika je u žalbi zatražio i obavijest o sjednici vijeća suda trećeg stupnja.

Odgovor na žalbu optuženika podnio je državni odvjetnik s prijedlogom da se ista odbije kao neosnovana.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08. spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Sjednica vijeća održana je u nazočnosti optuženika i njegova branitelja B. K., osigurane putem video konferencijskog uređaja, na temelju čl. 475. st. 8. ZKP/08., a u odsutnosti Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, koji nije pristupio, a dostava obavijesti o sjednici vijeća bila je uredno iskazana.

Žalba optuženika nije osnovana.

Budući da osobna žalba optuženika i žalba njegovog branitelja međusobno korespondiraju, jer su podnesene dijelom iz istih žalbenih osnova, one su razmotrene kao jedinstvena žalba optuženika.

Bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. žalitelj nalazi u tome, jer da su razlozi drugostupanjske presude proturječni izreci, a dijelom i potpuno nejasni. Daljnju bitnu povredu žalitelj nalazi u tome što je drugostupanjski sud pogrešno kao ispravnu prihvatio tezu prvostupanjskog suda kada isti u razlozima svoje odluke najprije utvrđuje kako je optuženik kaznena djela počinio u realnom stjecaju, a potom pri obrazloženju odluke o kazni navodi da se radi o idealnom stjecaju, što žalba smatra proturječnim. Konačno, žalitelj smatra da se presuda temelji na nezakonitim dokazima (nezakonita pretraga stana) i da je time ostvarena povreda iz čl. 468. st. 2. ZKP/08., kao i da je optuženiku zbog odbijanja predloženih dokaza povrijeđeno pravo na obranu i na taj način da je ostvarena bitna povreda iz čl. 468. st. 3. ZKP/08.

Ovdje prije svega valja naglasiti, da žalitelj u žalbi uopće nije konkretizirao u čemu se sastoji navedena proturječnost između obrazloženja i izreke pobijane drugostupanjske presude, već samo parafrazira dio zakonskog teksta čl. 468. st. 1. toč. 11. ZKP/08. Stoga ovaj trećestupanjski sud smatra da istaknuta i neobrazložena bitna povreda nije ostvarena, budući su razlozi na koje se poziva sud drugog stupnja potpuno jasni i bez proturječnosti, a druga je stvar što ih žalitelj ne prihvaća, te ih tumači na sebi prihvatljiv subjektivan način.

U odnosu na tvrdnju žalitelja vezanu za proturječnost prema utvrđenom obliku stjecaja kojim su, u konkretnom slučaju kaznena djela počinjena, ovaj sud trećeg stupnja nalazi da je prvostupanjski sud, a što je s pravom prihvatio i sud drugog stupnja, optuženika proglasio krivim za kaznena djela počinjena u realnom stjecaju, što je obrazloženo u obje odluke, a posebno i dostatno u sada pobijanoj drugostupanjskoj, radi čega ovaj sud trećeg stupnja u potpunosti prihvaća razloge drugostupanjskog suda kada zaključuje da se (kad se na jednom mjestu u prvostupanjskoj odluci spominje idealni stjecaj) radi o omašci o pisanju, jer cjelokupno obrazloženje upravo ukazuje na realni stjecaj kojeg sud, usput i izrijekom navodi, pa proturječje koje u tom pogledu nalazi žalitelj nema takvog značaja ni dosega da se presuda ne bi mogla ispitati. Slijedom navedenog ni ova istaknuta bitna povreda nije ostvarena.

Žalitelj nadalje ističe da se pobijana presuda temelji na nezakonitim dokazima, rezultatima pretrage stana i drugih prostora kojim smatra i osobni automobil za što nije postojao nalog, pa da je time počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 468. st. 2. ZKP/08., u čemu, međutim, nije u pravu. Naime, za pretragu doma i drugih prostora sudac istrage je izdao nalog 19. svibnja 2016. godine (listovi 27 i 227 spisa), dok je na osobnom vozilu na koje se poziva žalitelj proveden očevid i to nakon što je vozilo preuzeo njegov vlasnik i u njemu pronašao bankovnu karticu na ime žrtve Z. J. za što nije bio potreban nalog suca istrage za pretragu. Slijedom toga, suprotno žalbi, prvostupanjska presuda se, kako to pravilno utvrđuje i drugostupanjski sud ne temelji na nezakonitim dokazima, te nije ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka na koju se ovdje žalba poziva.

Konačno, neosnovano žalitelj ističe da mu je povrijeđeno pravo na obranu, odbijanjem dokaznih prijedloga i to vještačenjem optuženikova telefona kojim bi se provjerila istinitost iskaza svjedokinje A. I. udane Č., kao i ispitivanjem svjedokinje N. B. Č. Naime, sud prvog stupnja dao je jasne razloge za odbijanje navedenih dokaznih prijedloga, koje s pravom prihvaća i drugostupanjski sud, tako da ni prema ocjeni ovog suda trećeg stupnja nije počinjena postupovna povreda iz čl. 468. st. 3. ZKP/08., kako to pogrešno smatra žalitelj, niti je odbijanjem tih dokaznih prijedloga povrijeđeno pravo na obranu optuženika. Ovdje bi se eventualno moglo raditi o nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, o čemu će se potpuno izložiti kod ispitivanja žalbenih navoda iz te žalbene osnove.

Suprotno navodima žalitelja, nije osnovana žalba zbog bitnih povreda odredaba kaznenog postupka, a ispitivanjem pobijane presude u tom dijelu na temelju čl. 476. st. 1. toč. 1. ZKP/08. nije utvrđeno da bi bila ostvarena koja od postupovnih povreda na koje trećestupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Pobijajući utvrđeno činjenično stanje, žalitelj ponavlja razloge već iznesene protiv prvostupanjske presude pri čemu u suštini zaključuje da su od strane prvostupanjskog i drugostupanjskog suda jednostrano i brzo stvoreni zaključci i prihvaćene takve verzije

dogadaja koje su teoretski moguće, ali se one ne zasnivaju na pouzdanim dokazima i činjeničnom materijalu, već na posrednim dokazima i indicijama, što nije dovoljno za zaključak da bi optuženik počinio terećena kaznena djela. Drugostupanjski sud, po tvrdnji žalbe zanemaruje, a prvostupanjski sud šturo obrazlaže na kojim dokazima konkretno zaključuje o nespornim činjenicama. Ovo tim više što od 21 ispitanog svjedoka samo dvojica terete optuženika, i to svjedok J. M. i svjedok A. P.₁, a upravo su ti svjedoci, po stajalištu žalbe imali razloga za pristrano svjedočenje i bezrazložno terećenje optuženika.

Razmatrajući izložene žalbene prigovore kojima se u suštini ne iznosi ništa nova što optuženik već nije naveo u žalbi protiv prvostupanjske presude i što drugostupanjski sud nije ocjenjivao, ovaj sud trećeg stupnja nalazi da optuženik žalbenim prigovorima nije doveo u sumnju razloge na kojima je utemeljena prvostupanjska i drugostupanjska presuda, jer su u tim presudama sudovi u pogledu svih odlučnih činjenica pa tako i onih koji se žalbom pokušavaju dovesti u sumnju u obrazloženju svojih presuda dali u svemu uvjerljive i prihvatljive razloge.

Pritom valja istaknuti i ponoviti kako optuženik neosnovano tvrdi da iz pobijane presude nije jasno na temelju kojih dokaza prvostupanjski i drugostupanjski sud zaključuju o nespornim činjenicama u ovom kaznenom predmetu.

Naime, kao nesporne činjenice, prvostupanjski sud navodi, a drugostupanjski pravilno prihvaća, da se na temelju zapisnika o očevidu utvrđuje da je mrtvo tijelo žrtve Z. J. nađeno mrtvo u stanu gdje je živjela zaliveno sredstvom za čišćenje. Nadalje iz zapisnika o obdukciji prvostupanjski sud utvrđuje, a drugostupanjski osnovano prihvaća da je žrtva umrla uslijed gušenja koje je nastalo višekratnim i snažnim hvatanjem, stiskanjem i stezanjem vrata prstima i šakama druge osobe. Utvrđene su i druge teške i lake tjelesne ozljede, ali nađeni su i spermiji u brisu vagine, kao i međunožju trenirke žrtve. Pravilno prvostupanjski sud na temelju tih provedenih dokaza, te nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka zaključuje da se u konkretnom slučaju radilo o dovršenom spolnom aktu te da je žrtva kod penetracije bila živa, koji zaključak ispravno prihvaća drugostupanjski sud čije razloge u tom pogledu u potpunosti akceptira i ovaj sud trećeg stupnja. Ovo tim više što se radi o nespornim činjenicama koje ne osporava ni sam žalitelj.

Ispravno su u pobijanim presudama analizirani i ocijenjeni iskazi svjedoka A. P.₁ i J. M., pri čemu sudovi argumentirano obrazlažu, a posebno drugostupanjski sud radi čega su navedeni iskazi vjerodostojni. Naime, A. P.₁ je susjed žrtve i prema iskazu kćeri i sestre žrtve imao je ključ od njezina stana i bio je osoba od povjerenja. Taj svjedok je opisao događaje kritičnog dana kada je pronašao mrtvo tijelo Z. J., nakon što ga je nazvala njezina sestra iz S., koja je nije mogla dobiti na telefon, da bi odmah potom nazvao policiju. Iskazivao je da je optuženik bio podstanar u njihovoj kući, da je posuđivao novac od stanara, pa tako i žrtve, što mu je ona ispričala. Opovrgnuo je da bi optuženiku posuđivao bankovnu karticu, davao prstenje na prodaju ili slično, a takav je iskaz svjedoka potvrdila i svjedokinja J. T., baka svjedoka, s kojom je živio i koja je kao susjeda kontaktirala sa žrtvom. Konačno, djevojka svjedoka P., A. P.₂ je iskazala da je njezin dečko bio u policiji na poligrafu i da je potvrđena istinitost njegovih navoda.

U odnosu na iskaz svjedoka J. M. također treba naglasiti kako ga sud prvog stupnja, kao i drugostupanjski sud ispravno prihvaćaju kao vjerodostojnog i to u dijelu u kojem

svjedok navodi da je kao policajac prilikom preuzimanja vozila vlasništvo rent-a-car, njegov vlasnik pronašao u vozilu bankovnu karticu žrtve, nakon čega je proveden očevid, a što je potvrdio i vlasnik rent-a-cara T. L. Nesporo je da je to vozilo do njegova oduzimanja koristio optuženik, pa je tvrdnja optuženika o podmetanju bankovne kartice proturječna njegovoj obrani, kako to ispravno utvrđuje prvostupanjski sud, a sud drugog stupnja u pobijanoj odluci s pravom prihvaća. Sve navedeno govori u prilog zaključku da je istraga u ovom kaznenom predmetu provedena stručno i temeljito, što, s obzirom na provedene dokaze, isključuje neku drugu osobu kao počinitelja kaznenih djela, a posebno isključuje obranu optuženika da su mu dokazi podmetnuti kako to pravilno nalazi u drugostupanjski sud u pobijanoj odluci.

Stoga, prvostupanjski, a posebno drugostupanjski sud na temelju provedenih dokaza, a ne samo zatvorenog kruga indicija, kako to pogrešno smatra žalitelj, pravilno zaključuju da je optuženik ušao u stan žrtve i uz upotrebu sile, zadajući joj više udaraca u glavu, srušio je na pod i protiv njezine volje obavio spolni odnos, znajući pri tome da se radi o osobi starije životne dobi (rođ. ...) koja mu neće moći pružiti otpor, nakon čega ju je nastavio udarati i gušiti, s namjerom da je liši života radi uzimanja prstenja i bankovne kartice sa pripadajućim PIN-om, te mobitela.

Dakle, prihvaćajući navedene zaključke drugostupanjskog suda, ovaj sud trećeg stupnja nalazi da u situaciji kada je utvrđeno da je spolni odnošaj na opisan način, izvršen za života žrtve, te da je nakon toga optuženik nastavio udarati i daviti žrtvu, što je ujedno i uzrok smrtnog ishoda, s ciljem da ju liši života iz koristoljublja, osnovano sudovi zaključuju da je optuženik s više radnji počinio dva kaznena djela i to teško kazneno djelom protiv spolne slobode iz čl. 154. st. 2. KZ/11. i kazneno djelo teškog ubojstva iz koristoljublja opisano u čl. 111. toč. 4 KZ/11., u realnom stjecaju, pa stoga nije prihvaćena žalba ni u dijelu u kojem se tvrdi da su djela počinjena u idealnom stjecaju.

Slijedom navedenog, nije osnovana žalba optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Iako optuženik u uvodu žalbe navodi da se žali i zbog povrede kaznenog zakona, on tu žalbenu osnovu posebno ne obrazlaže, već u tom dijelu zapravo pobija utvrđeno činjenično stanje, tako da se u ovom slučaju radi o tzv. posrednom pobijanju primijenjenog kaznenog zakona. Međutim, ispitujući u tom dijelu pobijanu presudu po službenoj dužnosti, sukladno čl. 476. st. 1. toč. 2. ZKP/08., ovaj sud trećeg stupnja nije utvrdio da bi na štetu optuženika bio povrijeđen kazneni zakon.

Optuženik žalbom nominalno pobija presudu i zbog odluke o kazni, ali tu žalbenu osnovu ne obrazlaže. Prema ocjeni ovoga suda, prvostupanjski i drugostupanjski sud su u svojim presudama ispravno ocijenili sve okolnosti koje su od značaja za odluku o kazni koje su i pravilno vrednovali, te ih u svojim odlukama detaljno obrazložili. Ispravno se u tim presudama uzima kao olakotno optuženikovo obiteljsko stanje, odnosno činjenica da je razveden i otac jednog djeteta, a kao otegotno njegova višekratna kaznena osuđivanost i to zbog različitih kaznenih djela pa i onih s elementima nasilja, kao i onih kojima je pribavljena imovinska korist, što sve ukazuje na dugogodišnje optuženikovo neusklađeno ponašanje sa zakonom, pri čemu je ispravno kao otegotno cijenjena i optuženikova izražena bezobzirnost i

brutalnost pri počinjenju kaznenih djela. Sve to pogotovo u kontekstu načina, sredstva i okolnosti u kojima su konkretna kaznena djela počinjena.

Stoga cijeneći sve prethodno navedene olakotne i otegotne okolnosti, prema ocjeni ovog suda trećeg stupnja, izrečene pojedinačne kazne i to 13 godina za teško kazneno djelo protiv spolne slobode iz čl. 154. st. 2. KZ/11. i kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 25 godina za kazneno djelo teškog ubojstva iz čl. 111. toč. 4. KZ/11., kao i izrečena jedinstvena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju 37 godina, odmjerena pravilnom primjenom odredbi za odmjeravanje kazne za djela počinjena u stjecađu, u svemu je primjerena ličnosti optuženika i svim okolnostima počinjenih kaznenih djela za koje je proglašen krivim. Tako izrečenom jedinstvenom kaznom postići će se specijalno preventivna ali i generalno preventivna svrha kažnjavanja, te će u adekvatno utjecati na optuženika i na sve građane da ne čine kaznena djela, te da shvate pravednost kažnjavanja njihovih počinitelja.

Slijedom naprijed izloženog trebalo je na temelju čl. 482. u vezi čl. 490. st. 2. ZKP/08. presuditi kao u izreci ove presude.

Zagreb, 1. listopada 2019.

Zapisničarka:
Martina Setnik, v.r.

Predsjednica vijeća:
Ana Garačić, v.r.